

ŽELEZNIČAR

GLASILO SLOVENSkih ŽELEZNIČARJEV.

Izhaia vsakega 5. in 20. v mesecu.

Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo
in
Upravništvo
se nahaja v Ljubljani,
Cesarja Jožefa trg št. 10.

Naročnina:
za celo leto . . . K 7-20
za pol leta . . . " 3-60
za četrt leta . . . " 1-80
Posamezna številka 30 v.

Štev. 6.

V Ljubljani, 20. marca 1919.

Leto XII.

Železničarska konferenca.

Društveno vodstvo Spl. žel. org. za Jugoslavijo sklicuje dne 23. in 24. sušca (ožnjaka) 1919 v Ljubljani, »Mestni dom«, železničarsko konferenco slovenskih, hrvatskih, bosanskih in srbskih železničarjev s sledečim dnevnim redom:

1. Splošno poročilo. 2. Ujedinjenje vseh deželnih organizacij v centralno organizacijo za Jugoslavijo. 3. Predložitev spomenice za vse železniške kategorije države SHS. 4. Stališče razredne strokovne organizacije napram nacionalni organizaciji. 5. Razno.

Konferenca se prične dne 23. sušca točno ob 10. uri predpoldne. Vsaka kr. skupina Splošne žel. org. za Jugoslavijo pošlje do 100 članov po enega delegata; in za vsakih nadaljnjih 100 članov po enega delegata.

Gostje imajo vstop le proti izkaznicam, katere izdaja centralno vodstvo na priporočilo kr. skupine dotičnega člana.

Kr. skupine izdajo poverila, katere morajo delegatje pokazati pri vstopu.

Dne 24. sušca ob 7. uri zvečer se bo vršil železničarski shod v »Mestnem domu« v Ljubljani. Zastave železničarjev bodo na dnevnem redu.

Po naročilu centralnega vodstva.

Centralno tajništvo Splošne železničarske organizacije za Jugoslavijo v Ljubljani, Cesarja Jožefa trg št. 10.

Za konferenco dne 23. in 24. sušca predlaga centralno vodstvo sledeči opravilnik:

Besedgo na konferenci imajo le delegatje; če hoče tudi kdo izmed gostov govoriti, mora to dovoliti zbor.

2. Referentom se dovoli za izvajanja eno uro časa; v debati 10 minut.

3. K enemu in istemu predmetu se sme govoriti samo dvakrat.

4. Kdor želi besedo, se mora pismeno priglasiti pri predsedniku.

5. K vsakemu predlogu ima predlagatelj za utemeljevanje predloga besedo.

Prvi maj v Ljubljani.

Krajevna politična konferenca za Ljubljano in okolico je sklenila dne 19. t. m. praznovati prvi maj in napravila naslednji sklep:

1. Prvi maj 1919 se kar najslavesneje praznuje.

2. Prvega maja 1919 naj počiva vse delo. Izvzeti od tega so le: Neobhodno potrebni promet na železnici ter pošti in ona dela, ki so nujna za vzdrževanje obrata. Ustavi se delo v vseh obratih, obratih, trgovinah in na cestni železnici, javnih uradnih, šolah ter v gostilnah in kavarnah vseh od 9. do 12. dopoldne.

3. Pozove se trgovce, obrtnike in lastnike podjetij, da dajo prost dan svojim uslužbencem.

4. Krajevna politična konferenca za Ljubljano in okolico soglašajo s sklepom, da se osnuje za proslavo Prvega maja poseben odbor, sestojec iz treh članov kraj. pol. odbora za Ljublj. in okol., treh članov »Svobode« ter po tri člane vsake strok. organizacije.

5. Podrobnosti in način proslave Prvega maja se prepuščajo izvoljenemu odboru.

Dobro došli.

Bodite pozdravljeni proletarci krilastega kolosa, ki prihajate na konferenco v Ljubljano, da položite temeljni kamen za novo stavbo, ki naj bo mogočnejša, solidnejša, kakor je bila ta stavba v preminuli državi.

Ne več manjvreden narod, ampak v bratski vzajemnosti enakovredni in enakopravni deli enega naroda. Bodite pozdravljeni zaupniki železničarjev kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki ste došli v Ljubljano, da postavite temelj zakonski podlagi, potom katere naj se definitivno

uredi službeno in plačilno razmerje železniškega osobja.

Ali ta konferenca se bode morala pečati z obliko stanovske organizacije železničarjev. Dosedanje deželne organizacije se morajo preosnovati v centralno organizacijo; na sedežih dosedanjih deželnih organizacij se nastanijo deželna tajništva. Ako hočemo imeti močno in bogato organizacijo, moramo nekatere sklade centralizirati. Predvsem mora biti skupen posmrtni in odpravninski sklad.

Pravovarstvo in izredne podpore se lahko decentralizira. Strokovni list urejuje tajnik in je odgovoren centralnemu vodstvu. Strokovno glasilo naj izhaja povsod po dvakrat mesečno in naj se peča edinole s strokovnimi zadevami. List pa naj bode tudi stvar in naj se izogiblje osebnih napadov.

Konferenca bode morala tudi zavzeti jasno stališče napram nacionalni in verski organizaciji železničarjev, ki straši edino še v Sloveniji; kar gotovo ni v čast slovenskim železničarjem. Ne na Hrvaškem, ne v Bosni, ne v Srbiji, se nahajajo take žolte organizacije, kakor so pri nas. Kdor je učen pri eni teh žoltih organizacij, ta je tam radi pregrešno zabosti in nerazumevanja gospodarskih nasprotstev, ali pa iz pregrešnega egoizma, potem katerega hoče preko ramen svojih tovarišev zlesti predčasno na njih mesto. Konferenca mora zavzeti nasproti tem razdiralcem stanovske sloge odločno stališče.

Nikdo nas ne more siliti, da trpimo mrčes na našem telesu. Kakor je norost obstoj narodne organizacije delavcev v narodno ujedinjeni državi, istotako je blaznost, če se v Sloveniji ustvarja krščanske delavske organizacije, kjer se na prstih ene roke lahko naštejejo tuje vere. Namen teh organizacij je prozoren. Kakor so meščanske stranke pred vojno ribarile med delavstvom, da so ga razdvojile in s tem naredile za boj nespособnega v prid domačemu in tujemu kapitalu in pri volitvah v prid meščanskim strankam, katere so s proletarskimi glasovi glasovali v državni zbornici vsikdar proti železničarskim zahtevam.

Vse krajevne skupine naj diskutirajo na odborovih sejah dnevi red te konference, da bode možno uspešno zaključiti to velepomembno konferenco in, da bode ista porodila sad, ki ga od nje pričakujemo.

Dobro došli delegatje prve jugoslovanske železničarske konference.

Svetovna zgodovina plove v revolucijo.

Revolucijski valovi, ki so se izlili iz Rusije po srednji Evropi, pričenjajo preplavljati tudi dežele zmagovalcev. V Italiji vre, v Angliji se pojavljajo mogočne stavke v industrijskih središčih. In še preden more pobasati imperializem osvojena ozemlja v malho, stopa delavstvo na plan s svojimi zahtevami in tirja odločno svoje pravice. Stavka za stavko se priglašajo in komaj je stavljena ena zahteva, že pridejo nove zahteve na površje — povsod zmaga radikalni element. Železničarji, rudarji, strojniki, elektrotehniki, tekstilni delavci, bančni uradniki in lučni delavci še celo stražniki so se pridružili mogočnim stavkam, ki ogrožajo obstoj kapitalistične družbe, ki nima za to delavstvo drugega sredstva kakor strojne puške in brzostrelne topove na razpolago. Ta sredstva pa ne vplivajo pomirljivo, temveč silijo delavstvo na oborožen odpor.

Nemir v vseh obratih, v katerih je vladal še pred kratkim uzoren red, so tudi za Anglijo nevarni, ker prihajajo na površje radikalni elementi. Zgrešeni so pomočki, ki jih uporablja vlada proti delavskemu mezdnomu gibanju. Stari voditelji strokovnih organizacij so brez moči napram temu gibanju. Da ohranijo delno še svoj vpliv, sledijo nehoti temu gibanju. Svet se suče v čisto drugi smeri.

Kako daleč so te razmere že dozorele, kaže delavsko gibanje na Šotskem, tam zahteva delav-

stvo 40 ur tedenskega dela. Ta zahteva je bila obelodanjena pod zaglavjem: Klic pod orožje! Ta oklic konča s stavkom: Če se to zahteva ne odobri, bomo prihodnji še več zahtevali.

Iz poročila je razvidno, da hočejo delavci s to zahtevo položiti temelj novi socialni družbi. Kadar delavstvo dobi to znižanje delovnega časa, bo stezalo roke po večji svobodi, ki jo je mogoče doseči le potom socializma.

Dosedaj so bili angleški delavci prijatelji meščanstva in revolucija jim je bila popolnoma neznan stvar, nekako strašilo.

Razumljivo je, da je vsled tega položaj vlade zelo mučen. Velikanska zmaga na bojiščih, — doma se pa pripravlja revolucija. Najboljše razpoloženje za revolucijo je v deželi, ki je doživela poraz. Ali po takem svetovnem preobratu je revolucija tudi tam mogoča, kjer se jo najmanj pričakuje.

Dosedaj je bil angleški delavec samo sindikalist. Angleška delavska stranka ni bila doslej ne komunistična, še manj pa revolucionarna; zastopala je edino le delavske interese na obstoječih temeljnih političnih in socialnih podlagah. Visoke mezde, cenena živila in 54 urni tedenski delavnik, so bili glavni vzrok brezbržnosti za politiko, s katero so se odlikovali pred vojno angleški delavci.

Sedanje gibanje je nastalo vsled tega, ker je vojna oblast po sklenjenem miru imela kaj malo veselja nad tem, da bi odpustila vojaštvo v domovino. Šele po pritisku delavstva je bila primorana tedensko odpustiti do 3000 vojakov. To število se je v zadnjem času zvišalo na 45.000. Na ta način odpuščeno vojaštvo sili v tovarne, ali njih mesta so že zasedena, deloma z delavkami, deloma z nekvalificiranimi delavci. Vsemu temu se pridružijo še pomanjkanje stanovanj in visoke cene življenjskih potrebščin. Oni delavci, ki so bili tako srečni, da so ostali tudi med vojno na starih delovnih mestih, se pa togote radi tega, da vlada noče odpraviti med vojno uvedene omejitve koalicijskega prava. Na kratko povedano, brezposelnost in vsled nje nastala beda trenutno narašča in s tem tudi splošna nezadovoljnost, ki se izraža v mnogobrojnih stavkah, v katerih gonjena zahteva drugo.

Ali s tem še nismo natančno opisali gonilno silo tega gibanja. Povsod se zahteva poddržavljanje rudnikov in železnic pa tudi povratek čet v domovino z vseh bojišč, opustitev oborožene intervencije v Rusiji, odpoklic čet iz zasedenih okrajev. In ravnokar javlja brzobjav, da se v eni luči delavstvo brani spremeljati z vojnimi materijalom in municijo naložene parnike, ki so določeni za intervencijo v Rusiji. Pa tudi agrarno vprašanje igra pri tem važno vlogo. Na stotisoč stanovanj je treba preskrbeti za v domovino se vračajoče vojaštvo in invalide. Vlada pa hoče bogatim lordom odkupiti stavbišča po med vojno visoko naraslih cenah. Delavstvo hoče to tratenje ljudskega imetja s tem zabraniti, da zahteva poddržavljenje takih zemljišč. Zahteva po vojni grozno izmučenega delavstva, da se odpokliče vojaštvo v domovino, je za mirovne mešetarje osrednjih držav velike važnosti.

Ako presojava podobna gibanja v Italiji, Severni Ameriki in Argentini, se nam vedno bolj in bolj vsiljuje misel, da svetovna zgodovina krmari v revolucijo.

Politični mešetarji.

Ni dovelj, da nas bodo na pariški mirovni konferenci, če se ne zgodi kaj, kar bi ti imperialisti ne videli radi, prav pošteno potegnili. Mirovna konferenca se namreč vleče kakor jara kača, pa ne da nobene jasne besede od sebe. Vse je zavito v tajnost diplomacije in vse, kar izvemo o konferenci, je tako brutalno, tako imperialistično kakor smo že pričakovali. Tolažijo nas z Wilsonom; pravijo, da bo Wilson razsojal, da se osnuje zveza narodov in cel kup takih tolažilnih besed imajo za nas. Lepo se glase ta »zlata«

gesla, te »zlate« obljube, toda če stvar presojava tako kakršna je, pa pridemo prav kmalu do povsem drugačnega zaključka.

Recimo, da bi Wilson razsojal. Prav! Pogledjmo pa kdo sedi pri pariški konferenci. Sami imperialisti in zastopniki kapitala. Niti premaganci nimajo primerne zastopstva na konferenci. In če je treba razsojati o sporih med imperialisti in kapitalisti, tedaj bo Wilson ali kdorkoli razsojal le o kapitalistično imperialističnih sporih, ker morejo ti zastopniki zmagovalcev imeti le take interese, ne pa o ljudskih pravicah, o svobodi narodov, o interesih delavstva. Kdor misli in sklepa drugače, se moti, kdor pa to zagovarja kot nekaj gotovega, ta pa slepari javnost.

Nič boljše razmere in perspektiva ni pri nas doma. Že od vsega početka skušajo vladati v Jugoslaviji z absolutizmom, s terorizmom; pri nas opravljajo to delo politične stranke, oblasti in demagoštvo. Napraviti hočejo strog centralizem, da se ubranijo socialnih reform, da izdelajo ustavo in organizirajo prešeren militarizem in birokratizem. V tem pogledu deluje najbolj agilno vsa liberalna buržoazna in kapitalistična gospoda slovenska in hrvaška, katero podpirajo tudi rumeni železničarji, takozvani Zvezarji. Ta stranka si je vzela monopol politične modrosti ter bo, reakcionarna kakor je, ker šteje v državnem predstavništvu 83 poslancev, največja ovira v socialni zakonodaji kakor tudi ob uvedbi ugodne demokratične ustave. Liberalna stranka je prodala, izdala vse pravice deželni avtonomij, deželne zakonodaje in tako onemogočila, da bi Slovenija v svojem področju kaj pametnega ukrenila. Odvisna je Slovenija popolnoma od centralne vlade.

Če vpostavimo take trditve, jih moramo podpreti. Med pokrajinami v naši državi so razlike, so tudi različni stroški za potrebne stvari. Nosili bomo skupne stroške in če kdo misli, da bo država v celoti pod tem režimom hotela nositi naše večje stroške, se proklete moti, zakaj vladajoči krogi in Hrvaškem, v Bosni, v Črni gori in Srbiji nimajo zmisla za naše zahteve in potrebe. Kdo naj torej nosi te stroške? Nosili bomo avstro-ogrsko in srbske vojne dolge, a naših večjih socialnih, šolskih in še nekaterih drugih potreb gospodje tam doli ne bodo hoteli poznati. S tega stališča zagovarjamo delno avtonomijo, ali pa zahtevamo, da se izvedo po vsej državi vse one ustanove, ki jih delavstvo nujno potrebuje.

Trpelj smo, umiramo v bedi, naši onemogli tovariši umirajo gladu ali morajo celo prosjati: ljudje, ki so delali vse življenje, ki vzdržujejo družbo, pa ta prokleta družba nima na stare dni niti skorjice kruha zanj. Hočemo izobrazbo, hočemo pošteno živeti. Dostj so nas osleparili nekde, v času absolutizma, danes pa mora zavladati pravi demokratizem.

Ob prevratu monarhije je imela Slovenija svojo vlado, ki je lahko marsikaj ukrenila v dobrobit prebivalstva; danes pa te pravice nima več, ker jo je sama izpustila iz rok. In to je bila velika napaka. Smo centralisti, toda centralisti v skupnih notranjih in zunanjih stvareh, nikakor pa se ne smemo dati zadaviti po kratkovični politiki v Belemgradu. Naš boj bo za avtonomijo v naših lastnih stvareh, ker sicer mora priti katastrofa, čeprav proti naši volji.

Organizacija delavskih svetov.

Na Dunaju je razpravljala državna konferenca delavskih svetov o organizaciji delavskih svetov za celo Nemško Avstrijo. Sklenilo se je, da se do 15. marca morajo izvoliti povsod novi delavski sveti. Vsi industrijski kraji, ki še teh nimajo, morajo iste takoj ustanoviti. Na tej konferenci se je upostavilo provizorično državno zastopstvo delavskih svetov in se je izdelal sledeči statut za njih sestavo:

Namen in naloga delavskih svetov je, da razvijajo voljo vsega delavnega ljudstva v političnem in gospodarskem oziru in mu na ta način dajo možnost, da se direktno udeležuje politike. Krajevni delavski sveti sestojijo iz izvoljenih zastopnikov: 1. fizičnega in duševnega delavstva obeh spolov, vseh obratov in stanov. Izvoljen je lahko vsak, ki smatra za cilj odstranitev kapitalističnega načina produkcije, razredni boj za sredstvo v svrhu emancipacije delavnega ljudstva, in spada v svojo stanovsko organizacijo ter je star čez 20 let; 2. izvoljenih zastopnikov vojaškega sveta; 3. voljenih zastopnikov kmetijskega sveta; 4. vseh raznih lokalnih organizacij. Kot vodstvo krajevnega delavskega sveta se izvoli eksekutiva, sestojeca iz načelnika, zapisnikarja,

blagajnika in njih namestnikov in štirih prisednikov. — Oni pod točko 2. in 4. označeni imajo samo svetovalni glas in se ne morejo voliti v eksekutivo.

Krajevnih delavskih svetov voljeni zastopniki tvorijo po gornjem vzorcu okrajno delavske svete, ti pa zopet deželne. Ti zopet tvorijo državno zastopstvo delavskih svetov. To zastopstvo voli iz svoje srede državni izvršilni odbor delavskih svetov s stalnim zborovanjem in sedežem na Dunaju.

Razmerje med delavskimi in drugim delavskimi organizacijami je urejeno na sledeči način: 1. z lokalno delavsko unijo, ki je sestavljena iz vodstev vseh raznih krajevnih organizacij; 2. z vsemi na ta način sestavljenimi okrajnimi organizacijami; 3. deželnimi in 4. s centralnim delavskim svetom.

Izvrševalnemu odboru je državna konferenca delavskih svetov po določitvi teh sklepov naročila, da se posvetuje o vprašanju glede kmetijskih svetov in predloži tozadevne predloge.

V Nemški Avstriji torej imajo povsod svoje delavske svete, vojaške in kmetijske svete, kjer jih pa še ni, se bodo ustanovili. Namen raznih »svetov« je jasen. Edino ž njimi se bo mogla izražati res prava, čista ljudska volja. Da pa to mora biti, mora reči vsak, ki je pravi demokrat in s tem tudi priznati, da se more ljudska volja le na tak način vedno najčistejše izražati, ne pa na način »demokratizma-imperializma«, ki so si ga zasanjali »gospodarji« tako, da končno res sami mislijo, da je demokratizem!

Domača politika.

Danes ni nobenega dvoma več, da vlada v Belemgradu nima pravega pregleda v gospodarskih in kulturnih razmerah v novi državi. Razmere, ki so vladale pred vojno v mali Srbiji niso bile nikoli enake razmeram pri nas. Ves gospodarski in socialni položaj je tam doli povsem drugačen. Tu imamo, in tudi na Hrvaškem, nekaj industrije, doli je ni; agrarne razmere so pri nas čisto drugače urejene kakor v Bosni, Črni gori, Srbiji in Banatu. Dočim je pri nas demokratična misel že nekaj napredovala, so tam vobče danes še prave patriarhalne razmere, v katerih odločujejo vsaj gospodarsko le mogočnejši.

Izdali so v Belemgradu agrarno reformo, ki se je sklenila kompromisnim potom in ne odgovarja našim zahtevam in potrebam, toda vlada se jo ne upa niti izvesti. Ni dovolj, da pušča reforma raznim korporacijam privilegije, še to reformo, ki so jo sklenili in ki je bila objavljena, nima zaslonbo v vladi, marveč jo hočejo odgoditi do nedoločene terminu.

Že to znači veliko slabost vlade. Še značilnejši so pa drugi načrt, ki jih namerava vlada izvesti. Uvedla je svobodno trgovino, zapreti namerava zunanji trg, uvesti skupni carinski tarif, vrednost krone je določila nižje kakor naši najbližnji sosedji in sovražniki Italijani, na katere smo danes tako grozovito hudi. In cenzura?

Vse te stvari so za naše razmere prav velikega pomena. Če se nam zapre trg, pride v skrajno kritičen položaj naša industrija in kmetijstvo, ker ne bo dobivalo surovin in strojev, ki jih neobhodno potrebuje za svoj razvoj. In naravna posledica vsemu temu bo brezposelnost in ruin delavskega življenja ter padec produkcije in gospodarsko uničenje. Z uvedbo proste trgovine postane vse aprovizacijske ustanove nepotrebne, se odpravijo in draginja bo grasirala še bolj kakor med vojno. Brezposelnost, padec produkcije, velika draginja in odprava aprovizacijskih uredb pa naš more trati le v obup, ker se morajo po teh načrtih razmere tako poslabšati, da postane obstoj delovnega ljudstva naravnost nemogoča.

Ta kratkovičnost vlade je neodpustna. Če gospoda v Belemgradu nima upogleda v gospodarske in socialne razmere v državi, bi bila nje dolžnost, da se posvetuje, da preišče razmere po strokovnjakih in potem sklepa na podlagi nasvetov, kaj in kako naj se to ali ono izvede, da se beda ne poveča pač pa omili. Tega pa gospodje niso storili, marveč so brez preudarka v strahu pred vojnimi dobičkarji in izkoriščevalci nastopili pot, ki mora privedi do katastrofe.

Le opominjemo to. Zakaj, kakršne so razmere danes in zlasti z ozirom na velike razlike v posameznih pokrajinah nove države, je potrebno, da se upoštevajo te razmere, da se ugodno pospešujejo. Slovenija je pravzaprav aktivna pokrajina, če pa se jo postavi pred ta dejstva, mora propasti.

Če nova država ne mara moderne ureditve, če ne mara potrebnih reform, socialno preskrbo,

potem je naša naloga, da izvojujemo avtonomijo, ki nam bo zagotovila uresničbo naših zahtev. Ne razumevanje dnevnih vprašanj pri centralni vladi nas utegne le ovirati pri delu za dobrobit proletarijata. Strog centralizem je za nas nevarnost, če se merodajni krogi ne prilagode modernim nazorom.

Domače vesti.

Naše lokomotive.

Kako smo se veselili preobrata! Vsaj smo vedno računali, da bo s koncem vojne tudi konec trpljenja. Pa — zmotili smo se. Za nas se takorekoč šele vojna začela, ker nima morda osobja, ki bi imelo ob danih razmerah toliko pretrpeti, kakor ravno strojno osobje. — Po preobratu je ostalo v Jugoslaviji gotovo število strojev.

Približno 90% tistih je pa v takem stanju, da je že treba precejšnje vdanosti v usodo in hazardne igre z življenjem, če se strojno osobje sploh odloči, s takimi stroji nastopiti službo. Da to ne koristi prometu, je popolnoma jasno. Vsak trenutek slišimo o enem ali drugem defektu, o katerem pred vojno nismo slišali. To je vzrok, da se promet komaj za silo vzdržuje, da se prerivamo naprej, kakor že gre. To je seveda sedaj, ko o pravem prometu še niti govora ni. Kaj bo pa pozneje, ako se začne promet? Ali računajo merodajni gospodje še vedno na požrtvovalnost osobja? Ali še vedno mislijo, da bomo iz same ljubezni do domovine nosili na semenj naše izmučene kosti? Zadnji čas je, da se merodajnim faktorjem zaključimo: »Vun iz pisarne, in na progol!« je vendar že čas, da bi videli zopet gosp. inženjerje, da se zanimajo za lokomotive. Dokler so bili pred vojno stroji v še dobrem stanju, smo jih bili siti; drug je delal drugemu na stroju prostor, prodajali so svojo »pamet« in sekirali so osobje tako, da se je marsikateri strojevodja že komaj zdrževal, da ni tega ali onega napodil. Sedaj je čas, da se gospodje zavedo, da so na stroju ljudje, kateri hočejo tudi živeti, kot se spodobi in ki nočejo, da jim je lokomotiva pek el. Lokomotiva ni pomoček, da se spravljajo z njim ljudje v grob; ali — kar bi bilo še mnogo groznejše — v norišnico. Pač se opaža nekakšna apatija pri osobju. Vendar je to vse samo navidezno. Opazovalec pa vidi, da vse vre. Že leta na adresu kurilniškega vodstva psovke in grožnje, da je jo! Ob enajsti uri kličemo: »Zdravite se! Situacija ne prenese nobenih odlašanj več. Ako ne ukrenete vse potrebno, da se služba na stroju olajša, ako ne preskrbite, da bodo stroji zares popravljeni, da dobijo boljše olje in premog, se lahko zgodi, da bo prepoznol!

Sedaj je še čas. Ko se enkrat promet razvije tudi tukaj, ne bo lahko odpomoči. Konsekvence, ki morajo iz tega nastati, si pripišite sami sobi. Za malo denarja, ob slabi hrani, slabi obleki in z invalidno lokomotivo ne bo šlo!

Prizadeti.

Slovensko strokovni kongres preložen.

Zaradi nejasnega položaja moramo po nasvetu več naših zaupnikov preložiti strokovni kongres v Ljubljani na nedoločeni čas.

V nedeljo, dne 16. in ponedeljek, dne 17. t. m. se torej v Ljubljani ne bo vršil kongres, pač pa bomo organizacije obvestili o pravem času, kdaj se bo vršil.

Jasno je, da moramo imeti na strokovnem kongresu jasen političen položaj, ki je v trenutku kritičen, da moremo uravnati svojo taktiko in svoje realno delo času primerno tudi v strokovnih organizacijah, zakaj že danes je očito, da nas čakajo najhujši boji za naše najprimitivnejše pravice. Naše organizacije so se lepo razvile; utrdimo in povečajmo ih še! Resnoba položaja nam nalaga ta ukrep, zato Vas prosimo, da ga sprejmete blagohotno na znanje.

V Ljubljani, dne 10. marca 1919.

J. Petejan.

Iv. Milnar.

Za družine preganjanih tržaških železničarjev so nam dospele naslednje zbirke: Skupina Ljubljana I. 328 kron, skupina Ljubljana II. 142 kron, skupina Rajhenburg (zbrka od Sevnice do Dobove) 598 kron. Natančnejši izkaz priobčimo v prihodnji številki.

Kolporterji. »Učiteljski tovariš« piše v št. 11. Po ljubljanskih trgih in ulicah se je pojavil nov stan — kolporterji. Prodajajo časopise in ob tej trgovini tudi nekaj zaslužijo, kar je prav. Ni pa prav, da se je tega posla lotila tudi šoloobvezna mladina, ki ne prodaja samo časopisov za denar, ampak daje občinstvu za nameček še svoje več ali manj neslane in sirove dovtype. »Laški kralj« ubte! kriči paglavec. »Piš me v...« odgovarja

drugi. »Slovenec!« kriči eden. »Jugoslavija!« »Slovenec laže!« dela zase reklamo, konkurent. »Atentat na Wilsona!« vpije novičar. »Al' si bliu zdrav?« protestuje nevoščljivec. Itd. Vseh »dovtipov« iz umljivih razlogov ni mogoče objaviti. Svoj čas je bil takoj ogenj v strehi, ako je tak otrok Slovence ali Narod nesel od soseda do soseda. »Mladina se zastruplja!« so jokali moralisti. Danes je vse dobro in prav. Po 5 do 10 kron zasluži tak otrok na dan. Da jih ne nose vsak domov, je gotovo. Rajši žuli cigarete in se mami z alkoholom, pa postopa po ulicah od jutra do noči. Kaj ga briga šola in dom! Ni še dolgo od tedaj, kar nam je oblast govorila skozi okno, da mora ljubljansko učiteljstvo v red devati mladino po ulicah. Danes se ne zgame nobena oblast, da bi odvrnila mladino od spolzkih poti, ki jih nanje poganja kolportaza. Vsa okna so čvrsto zapahnjena. Da, da: ne samo kolporterji, tudi izdajatelji listov imajo dobiček! In kaj se potem menijo koristolovci, čeprav razpečavajo svoj papir na račun morale šoloobvezne mladine! Če nihče drugi, pa zahtevamo mi, da naj otroke takoj izločijo od kolportaze! Naj ta posel opravljajo odrasli ljudje, ki jim od srca privoščimo, da si s tem opravilom izboljšajo svoje slabo materialno stanje.

Dopisi.

Škofja Loka. Nedavno je prišlo med tukajšnjim postajnim mojstrom Malgajem in prožnim delavcem sodrugom Kovačem od malega prepira, v katerem se je očitalo sodrugu Kovaču, da je za časa demobilizacije rekviriral od vojašine razno blago, na kar se je baje Kovač izrazil, da so le postajni uslužbenec rekvirirali, ne pa on. Seveda gospod, ki ga imenujejo delavci »lepi Malgaj«, je to povedal na postaji. G. Kramaršič se je čutil žaljenega in je vložil proti sodrugu Kovaču tožbo zaradi žaljenja časti ter poslal »lepega Malgaja« za orjčo. Dne 27. m. m. se je vršila razprava, in ko je sodrug Kovač g. sodniku obrazložil, da sploh Kramaršiča niti omenil ni, in ko je sodnik izrekel, da ne najde nobene krivde sodr. Kovača, se je možakar razkoračil in se prav po salomonsko odrezal: Ali obsojen mora biti! Meni je ravnateljstvo tako namignilo, in sicer mora plačati 50 kron za našo »Zvezo Jugoslovanskih železničarjev!« Toraj tako slabo vam že gre, da hočete bogateti na račun ubogih delavcev? Ravnateljstvo gotovo kaj takega ni storilo! Sodruga Kovač je bil seveda oproščen. Delavci, to naj vam bo v svarilo, da za vas ni mesta drugod, kot v socialno-demokratski organizaciji, ker le ta je zastopnica in zaščitnica delavstva!

Zalog. Dne 10. marca se je vršil v Zalogu pri Ljubljani ustanovni občni zbor skupine Zaloga »Splošne železničarske organizacije«. Shodu je predsedoval sodrug Mikec. Poročal je sodrug Perdan iz Ljubljane, ki je v enournem govoru bistro razjasnil položaj železničarjev in pomen organizacije. Govorili so še sodrugi Mikec in Dovjak, ki sta se opravičeno pritoževala nad postopanjem odtotnega postojenačelnika Masla. V odbor so bili izvoljeni: Mikec Franc, predsednik; Polk Andrej, podpredsednik; Mislej Ivan, blagajnik; Mahkovec Anton, namestnik; Dovjak Fran in Bernard Fran, preglednika. Odborniki: Bertosi Iv., Pirjevec Vikt., Taufer Ign., Židan Anton, Vinzentini Jos., Pezdir Val., Gregorčič Val., Orel Al., Koderca Iv., Rome Jak., Batenc Pavel, Grad Al., Jelnikar Franc, Briščak Mih., Zupančič Mih., Zaman Al. Sodruga Perdan je v zaključnih besedah pozival vse sodruga k neumornemu delu za izboljšanje položaja železničarjev, za kar je žel burno pritrjevanje. Ob 8. zvečer je zaključil predsednik dobro uspeli shod.

Sava ob luž. žel. Ravnateljstvo juž. žel. nas je osrečilo z majhnim gospodkom. Čuje na ime Breskvar in je postajni mojster. Znan je že precej daleč naokolo, zlasti pa v Kresnicah. Prvo, ko je pričel, je bilo, da je postajnim uslužbenecem pripovedoval približno naslednje: Poslan sem samo za nekaj časa sem, ker mi je g. Pregelj obljubil lepo postajo, kjer bom načelnik. Imel sem sicer druge lepe postaje na izbero, pa sem jih odklonil, ker nočem delati starejšim kolegom konkurenco. Drugič je rekel, da je hud liberalac in »Zvezar« in da je silno natančen v službi. Ljubi in vpoštevava samo ljudi, ki so njegovi somišljeniki, ker Slovenci moremo biti vsi v Zvezi. Samo kot taki bomo povsod priznani. Sem kot zaupnik »Zveze« bom že skrbel, da bo vse in povsod snažno. (Kakor smo slišali z druge strani, je Breskvar že kupil železno metlo, s katero bo social-demokrate pometal. Op. uredn.) Prav dolg obraz pa je naredil, ker je naletel povsod na odpor in je videl, da je v naših trdih bučah samo

rudeča kri. Moti se pa tisti, ki bi mislil, da so gospodek obupali. Hitro je začel navijati druge strune. Kdor ga ne pozdravi, ga naznani. Istotako gre »expressno« naznanilo, če napraviš napačen korak itd. Socialdemokrati se morejo učiti olike od nas, tako pravijo gospodek. Naj bo, vendar pa naše trde buče ne pojmujejo, da bi bila ravno denunciacija pravo učno sredstvo. Mi smo tudi zoper to, da je Breskvar hud nasprotnik nemškega jezika, zahtevamo pa, da tudi svojo soprog nauči slovensko, da ne bo hodila v pisarno nemškutarit, od koder jo pa mora pri zadnjih vratih vrn spravljati, če slučajno naleti kakšen uslužbenec na tak pogovor. Ravnateljstvo juž. železnice bo pa storilo dobro, če take gospode pouči, kako se odstrani poškodovani voz od vlaka. Dne 10. marca t. l. je pri vl. št. 35 potreboval za to opravilo 40 minut, kar bi pa lahko bilo opravljeno v 10 minutah. Breskvar je namreč začel z delom tako, kakor mesar, kadar kravo od zadaj zakolje. Seveda, zaradi agitacije za »Zvezo« se ni imel časa, pogledati kakšna je lega postaje. Sicer pa brez zamere, za enkrat imamo že socializem preveč v kosteh. — Opazovalci.

Iz Jesenic. Dne 14. marca t. l. se je vršil v gostilni g. Verglesa javni železničarski shod, kateri je bil tako mnogobrojno obiskan, kakor že mnogo let ne tako. Predsedoval mu je sodrug Mlakar, poročal je sodrug Mitevc o pomenu organizacije. Ni posebno lepo, da se mora o takem dnevnem redu govoriti, ker bi ga moral že vsak šolar razumeti, ali žal, da je pri nas tako in nič drugače. Zasluga za to gre raznim agitatorjem Z. J. Z., katerim sploh železniški uslužbenec tako daleč smrdi, kakor nam smrdi mrhovina, ki je že dva meseca v zemlji; še zmiraj lazijo za železničarji ter jih sleparijo z raznimi bedastimi obljubami, katerih ni mogoče s takimi gospodi rešiti, pač pa je rešitev v Splošni železničarski organizaciji, ki vidno raste. Dan za dnem se pa Zveza krha in podira, ker je bila stavba na močvirju postavljena.

Prav imenitno zabavo smo imeli z gosp. pl. Kapusom, ki je v polni luči pokazal kakšen demokrat je, a smo ga pa že itak preje poznali; rad bi zapeljal ubogo železničarstvo v take verige, iz katerih ne bi bilo nikoli rešitve, ali tisti časi so že minuli, ko je delavstvo od strahu pred uradniki trepetalo, bliža se čas, ko bo delavstvo narobe prav, in to gospodje tudi dobro razumejo in pravijo: Slovenci bodite narodno »solidarni« s svojim izkoriščevalci, oni so pa lahko razredno solidarni s svojim stanovskimi tovariši kateregakoli naroda ali katerekoli vere.

Železničarstvo, zapomni si, da razredni boj ni fraza; od tega ne odnehamo preje, dokler se naši izkoriščevalci ne poboljšajo, ter nas morajo priznati kot človeka, ne pa kot najslabšo živino. Razredni boj je živa potreba slovenskega naroda, zato ker je ogromna večina tega naroda delavstvo, ne pa kapital.

Ako zmaga delavstvo v razrednem boju, je šele narod dovolj močan za višje narodno življenje.

Danes razume tudi slovenski delavec, da potrebuje v tem boju zaveznikov, in ti se dobijo samo pri razredno-zavednih socialističnih delavcih vseh narodov. Delavska mednarodnost je pogoj za narodni napredek vseh Jugoslovancev.

Toraj posebno železničarstvo, sedaj nam sije zlata zarja, pazimo, da nam ne uide, čas je zlato, in ta se mora porabiti v svrhe izobrazbe in agitacije za pošteno delo, za proletarsko svobodo, ki se mora doseči, ako gremo po začrtani poti, ki sta nam jo pokazala Marks in Engels: delavstvo celega sveta združi se!

Gospodu pl. Kapusu pa svetujemo, naj se v drugič, ako bode še tak shod posetil z namenom nagajati, bolj dostojno obnaša, da ne bode iz velikega gospoda postal še manjši možiček, kakor pa pri sedanjem shodu.

Gospod Kapus, dobro si zapomnite, da taki shodi niso za šale sklicani, sklicani so zato, ker železničarstvo potrebuje dobrega in zdravega nanka, ne pa Vaših fraz.

Železničarji si pa dobro zapomnite, kaj hoče naša demokratična gospoda.

Utrinki.

Natoge organizacije siberalskih železničarjev.

V našem bratskem listu »Naprejek« beremo:

Ti preklicani »liberalci« ali JDS so menda vsi enaki. Tudi jugoslovanski železničarji niso nič boljši.

To nam zopet potrjuje pismo, ki so ga poslali koncem meseca februarja t. l. ravnateljstvo

državnih železnic SHS v Ljubljani. Pismo slove dobosedno tako-le:

Zveza Jugosl. želez. v Ljubljani, štev. 249

Ljubljana, 27./II. 1919.

Ravn. drž. žel. SHS.

v Ljubljani.

Delavci v skladišču drž. žel. se hudo pritožujejo čez skladišnega paznika Iv. Glavača, kateri pri vsaki priliki zabavlja čez našo mlado državo, je tudi Schulvereiner in se izraža proti delavcem, da pokida Jugoslavijo. Ker je skladiščni paznik Iv. Glavač državljani Jugoslavije, se ga ne more čez mejo postaviti ter se prosi, da naj bi se ga majhno postajo premestilo, da mu ne bo mogoče tako izražati se ali tako z delavcem ravnati oziroma porabiti.

Predsednik: Deržič m. p.

Tajnik: Dolinar.

Pismo pove dovolj. Če bi še kaj dostavili temu pismu, bi se kvečjemu osmešili s tem, da se pečemo s tako nizkotnimi ljudmi. To se pravi d...!

Tako piše »Naprejek«. Mi pa vprašamo: Ali bomo še vedno mirno gledali, kako peščica častihlepnežev leze čez hrbe delavcev po zlaté ovratnike? Obžalovanja vredni so tisti roveži, kateri se ne znajo otresti tistih denuncijantov, ki imajo sedaj vso narodnost v zakupu. Seveda je sedaj kaj lahko grešiti eventualno si pomagati na boljše mesta. Vsaj gre vse in prav vse na račun narodnosti. Ako pa predsednik »Zveze«, gospod Deržič, in njegova denuncijantska kompanija res mislijo, da so naši hrbiti samo zanje tukaj, jih bomo prav kmalu poučili, da smo mi popolnoma drugačnega mnenja. Leta 1914. so imeli Šusteršičevi klerikalci nekakšen patent za vse denunciacije. Liberalno časopisje je kar sopihalo in že obsodilo Šusteršiča kar na vislice. Danes so pa sami prevzeli ta rabeljski posel. Sicer pa pride vsak na vrsto. Šusteršič je osramočen odšel in isto se mora tudi zgoditi z liberalci. Pred kratkim smo slišali očitke, da postopamo z »Zvezarji« nekoliko pretrdo. Ali je katera beseda dovolj trda, ki jo mi napram tem ljudem rabimo? »Der grösste Schuft im ganzen Land ist und bleibt der Denunziant«. Kot patentirani Jugoslovani si prevedite ta rek sami v slovenščino.

Ravnateljstvom državnih in južnih železnic pa povemo: Če ne bodo ustavila take lumparije, bo tako zagrmelo, da se bodo vsi stolčki preobrnilli — materiala se nabira vedno več. Mislimo, da nas gospod Golob razume.

Laze. Splošno znano je, da je postajni paša v Lazah hud agitator za »Zvezo«. Kdor ni Zvezar ni Jugoslovani, kdor ni Jugoslovani, za tega ni dela. Do tukaj bi še mi stvar razumeli, ako bi šlo res samo za tujce. Nerazumljivo pa je, da tu nič bolje ne ravnajo z domačinom. Tako je na pr. neki delavec s proge na pritisk postajenačelnika pristopil k »Zvezi«, samo zato, da ne bo odpuščen iz službe, in plačal naenkrat 18 kron. Mesec dni pozneje pa je bil kljub temu odpuščen iz službe, ker — ni bilo dela. In ker res ni bilo dela, so takoj vzeli v službo drugega. Črez mesec pa so prvega vzeli zopet v službo. Revez si sedaj loml glavo, zakaj to? No, enostavno: Sedaj je moral nastopiti službo za manjšo plačo in ni ga bilo treba sprejeti v provizijski sklad. Može je sedaj po štirih letih službovanja zopet tam, kjer je bil začel koma. Tako zna »Zveza« skrbeti za svoje člane, tako jim pripravlja preskrbo za starost. Dogodek smo navedli samo zato, da vsak sam razmotriva o tem ko se ujema: Postajenačelnik »Zvezar« in delavec »Zvezar«. — Rudečkar.

Vestnik uprave.

Kraljevna skupina Celje pozivlja vse svoje člane, da takoj vpošljejo svoje članske knjižice blagajniku v svrhu žigosanja. Odbor.

Tiskovine so vse že dogotovljene in se jih dobi pri upravi. Istotako članske znamke. Če ta ali ona skupina morda še ni dobila tiskovin in znamk, naj nam to takoj javi; ravnotako, če smo jih poslali premalo.

Dali smo natisniti tudi članske izkaznice, ki veljajo samo kot izkaz za obisk društvenih shodov in sestankov, na katere imajo vstop samo člani naše organizacije.

Dobilj smo med drugim tudi vprašanje, kam naj se prileplja članske znamke. V pojasnilo navajamo, da spadajo znamke v članske knjižice.

Ker kuponov in prejšnjih sprejemnic (Aufnahmscheine) več ne porabljam, naj se odslej porablja izključno tiskovine, ki smo jih nanovo izdali. Od novih članov pa naj se nam pošlje pristopne izjave, po katerih jih uvrstimo v evidenco. Pozneje bodo v to svrhu izdane posebne liste. Preostale kupone in sprejemnice naj skupine za-

časno shranijo, dokler ne ukrenemo, kaj se ž njimi zgodi.

O priliki izdamo »navodila za funkcionarje« glede upravnega poslovanja skupin.

Poštnih položnic še nismo prejeli od čekovnega urada; kadar jih dobimo, jih takoj razpošljemo skupinam v potrebnem številu.

Nemško glasilo »Eisenbahner« naj skupine same naročijo naravnost na Dunaju pri upravi, toda samo za tiste člane, ki ne znajo slovensko čitati. V plačlini poln naj se dotične člane posebej označi. Obračunati pa je tudi za te člane vse v Ljubljano, ker bo stroške za prejetanje izvode »Eisenbahnerja« poravnala naša uprava naravnost pri dunajski upravi.

V blagajniških knjigah in izpiskih se za sedaj ne dela razlike, temveč se vse skupno vpiše in obračuna.

Obračune in spise v upravnih zadevah naj so pošilja upravi »Železničarja« v Ljubljani, Cesarja Jožeta trg št. 10, dopise glede shodov, pravovrstvenih zadev itd. centralnemu tajništvu Spl. železničarske organizacije istotam.

»Železničarski dom«. Po sklepu ustanovnega delegacijskega zbora naše organizacije naj se povsod in ob vsaki priliki nabira za »Železničarski dom«. In to vsled neznosne stanovanjske mizerije.

Železničarji naj zbirajo doneske ne le med seboj, temveč tudi med tistimi, ki so v stiku z železničarji in ki od njih žive.

Železničarski kolektor je pošel.

Uprava Spl. žel. org.

Shodi.

Železničarski shodi s dnevnim redom: Naše ujedinjenje in spomenica za železničarje se vršijo po sledečem sporedu.

Hoče pri Mariboru, dne 30. marca ob 10. uri predpoldne.

Ptuj, dne 29. marca ob 7. uri zvečer.

Pragersko, dne 28. marca ob 7. uri zvečer.

Cette, dne 27. marca ob 7. uri zvečer.

Zidani most, dne 30. marca ob pol 8. uri zvečer.

Škofja Loka, dne 25. marca ob 9. uri predpoldne (pri Novem svetu.)

Na teh shodih poroča sodr. poslanec Kopač.

Boh. Bistrica, dne 25. marca ob 3. uri popoldne (pri Orobotku.) Poročevalec sodr. Skobl in dr. Korun.

Borovnica, dne 25. marca ob 3. uri popoldne.

Novomesto, dne 30. marca ob 6. uri zvečer.

Jesenice, dne 28. marca ob 7. uri zvečer.

Poroča sodr. Žorga.

Zalog, dne 25. marca ob 3. uri popoldne pri Plevnik Vevče.

Litja, dne 30. marca ob 4. uri popoldne na Pošti.

Poroča sodr. Perd an.

Polčane, dne 30. marca, čas začetka in lokal so naznani.

Ponikve, dne 25. marca, čas začetka in lokal so naznani.

Govornik sodr. Marn.

Reichenburg, dne 30. marca ob 9. uri zjutraj.

Poroča sodr. Pečnik.

Razno.

Diete v čehoslovaški demokratični republiki.

(Razglas z dne 28. januarja 1919. št. 1379. O. R.) Dosedanje diete za železniške uslužbence, ki se nahajajo sedaj v službi, se izpremenijo po navedenem razglasu naslednje:

1. Za uradnike VII. in VI. činovnega razreda 40 kron. 2. Za uradnike X., IX. in VIII. razreda 30 kron. 3. Za aspirante 25 kron. 4. Za poduradnike in oficijantke 20 kron. 5. Za službenike in delavce 15 kron. Dosedanji predpisi službenega reda in regulativa ostanejo v veljavi.

Generalni ravnatelj:

Dr. Bašta.

K temu razglasu pripominja »Železnični zbiralec«:

Razglas teh »demokratičnih« diet je povzročil med uslužbenci čehoslovaških železnic veliko ogorčenje in nezadovoljnost. Ako si visoki narodni demokratje domišljajo, da so železnic gg. uradnikov VII. in VI. činovnega razreda vsak dan za 25 K drugačni kakor železnic delavcev, naj jim toraj pustijo tistih 40 kronic; morda se bodo zato še bolj navduševali za državo. Vsekakor pa bodo uslužbenci zahtevali, da se uvedejo enotne diete, brez razlike na kategorije po 30 K na dan. Ta znesek je z ozirom na veliko dragino, ki so jo povzročili veliki agrarci, mesarji itd., neznamen.

Situacija je silno napeta in skrajni čas je, da uprava zadovolji celokupno osobje.

Konec generalne stavke v Berlinu.

Kakor poroča brzobjav, se bliža generalna stavka v Berlinu koncu. Podzemeljske železnice so začele takoj obratovati, tudi stavci v tiskarnah gredo polagoma na delo. Vendar pa moramo počakati še na poročila delavskega sveta, zakaj ta stvar povsem je nejasna

Kolikor smo informirani o generalni stavki v Berlinu, podamo tukaj: Stavka je bila neorganizirana in uvedena, preden je še vodstvo stranke zanjo izvedelo.

Nemška država je izgubila nekaj jako dragocenih dni, katerih plodu ne bo tako lahko pogrešala.

Stavka je zavedla delavstvo v poulične boje, ki so še le pravzaprav pokazali, kaj je nered v organizaciji. Že desetletja nam je bila organizacija v Nemčiji nekakšen ideal. V Nemčiji nam je delavsko gibanje pokazalo pravo organizacijsko umetnost. Nikdar in nikjer na svetu ni pokazal socializem tako gigantsko voljo in spoznanje, nikjer niso bili milijoni ljudi organizirani tako krepko, kakor ravno v Nemčiji. In vendar nam kažejo današnji boji v nemški državi, kako delavski boji končajo, če niso premišljeno organizirani.

Vodstva vseh strank so izgubila vajete iz roke in še niso bila do danes zadosti močna, da bi utegnili brzdati zaenkrat izbruh bojevitih strasti. Večinski socialisti se ponašajo, da imajo veliko večino naroda za seboj, vsaj so dobili pri volitvah enajst milijonov volilcev, ki so bili gotovo v velik večini proletarci. Vendar pa niso bili v stanju, prepričati stavko in poulične boje. Nič boljše ne gre neodvisnim itd.

In tako imamo zopet enkrat pred seboj sliko, kakšni ne smemo biti. Kaj je organizacija, če ni v njej discipline, če delajo nekateri proti volji vodstva, ker se v tej ali oni stvari ne strinjajo z vodstvom, ki se pa utegnejo po pametnem preudarku sporazumeti. Ne sklepi gotovih peščic fanatikov smejo biti merodajni, nego le cilj, ki se zanj bojujemo, mora biti skupen. — i —

Nekaj iz češke republike.

Na češkem eksistira društvo železničarjev, znana »Zemská jednota«, identična z našo Zvezo.

Dne 15. januarja 1919 so imeh kurjači postaje »Zdice« — članj »Zemské jednote« — v gostilni »u Koruny« zborovanje. Z obžalovanjem so vzeli usodo društva »Zemská jednota« na znanje. Konstatirali so, da je društvo popolnoma zavozilo na pota laži, klečeplaztva in drugih takih čednosti. Škoda lista, v katerem se samo ščuva in zastrupe. List, ki je glasilo strokovne organizacije, ima služiti organiziranim članom, jih informirati o vseh življenjskih slučajih, mora objavljati poučne, vzgojevalne in izobraževalne članke, ni pa za to tukaj, da služi koritarjem, eventualno ljudem, katerim je ščuvanje življenska potreba. Vsak napreden in pameten človek ve, da se morejo odstraniti zapreke sloge; tiste pa niso dr. Šmeral, temveč fanatični nazori sedanja nacionalistične politike. Člani »Zemské jednote« bi morali svoj časopis čitati in gotovo ga bodo vrgli z uredništvom vred črez krov.

V Beogradu je prečital pred nekaj dnevi regent Aleksander prestolnj govori v Narodnem Predstavništvu. V govoru, ki je plod duha centralne vlade, ni posebnih iniciativ. Tiče se le bolj formalitet in navduševanja za novo državo. V govoru omenja imperializem Italije in poziva k slogi. Tudi predsednik Narodnega predstavništva je govoril dolg govor, v katerem je naglašal demokratizem, protestiral proti italijanskemu imperializmu in proti londonski pogodbi, po kateri naj bi razkosali Jugoslovane. O pozitivnem programu ni povedal noben govor nič posebnega. Zastopniki socialne demokracije se niso udeležili prestolnega govora in se ne udeležijo adresne razprave, ki so le formalnost brez daljnega pomena. V Beogradu so torej začeli tako kakor je bil že prej običaj po vseh podobnih državah. Iz vsega je razvidno le to, da vlada nima nikakršnega jasnega novega modernejšega programa, dasi je imela dovolj časa, da bi napravila vsaj načrt.

»Ljudski glas«. Dne 4. aprila izide politični tednik za slovensko ljudstvo, ki bo namenjen zlasti kmetškemu prebivalstvu. Naročnina znaša za celo leto 10 K, pol leta 5 K, četrt leta 2 K 50 vin. Vse dopise in spise kakor tudi naročnino sprejema »Ljudski glas« v Ljubljani (uprava »Napreja«, Frančiškanska ulica št. 6.

Kongres slovenskih strokovnih organizacij se bo najbrže vršil šele o binkoštih. Do tedaj se zjasni politični položaj in se izvrše še nekatere predpriprave. Zlasti se je potreba posvetovati z organizacijami po ostali Jugoslaviji.

Majski spis, Vse politične, strokovne in prosvetne organizacije, nadalje posamezni zaupniki krajev, kjer ni organizacije, naj javijo najkasneje do 30. marca na upravništvo »Napreja«, koliko izvodov majskega spisa naroče.

Naznanjamo, da bo letošnja številka majskega spisa izšla v prav posebno odlični izdaji, trajno vrednosti. Velikost bo kot pri socialni reviji »Demokracija«. Ovitek bo tiskan v dveh barvah. Sodelovanje so nam obljubili naši najboljši pisatelji in umetniki.

Cena majskemu spisu se je radi izrednih stroškov za papir in druge tiskarske potrebščine dočela na 1 krono za iztis.

Vsak sodrug, vsaka hiša si mora zagotoviti ta važni spis. Naročite ga vsi, ki čutite socialistično!

Angleška pred splošno stavko. Londonski dopisnik »Secola« poroča, da je malo upanja, da bi se utegnili izogniti splošni stavki na Angleškem. Vedno večja nezadovoljnost je med delavstvom, v soboto poteče ultimatum delavcev. Položaj je resen.

Pegavica v Sarajevu. V Sarajevu se pegavica vedno bolj razširja. Uradno se je ugotovilo, da v Sarajevu obole za pegavico vsak dan tri do štiri osebe.

ZA »ŽELEZNIČARSKI DOM«

so prispevali: Wauch na Vrhniki 4 K, Wellisch v Ljubljani 6 K, skupina Škofja Loka (zbirka) 26 K 30 vin., vplačevalnica »centrala« 3 K 52 vin., Karol Pustaverh, Borovnica 10 K; prej izkazanih 10.967 K 2 vin., skupaj 11.016 K 84 vin.

Nadalje so še prispevali naslednje zneske, ki so v zgoraj navedeni skupni svoti že zapoštani: Skupina Ljubljana I. Kravogel 3 K, Mauer, Šabec, Pušnik, Recizelj Fran vsak po 2 K, Pogačnik Fran 10 K, Miklošič, Ravnik, Povalej po 5 K, Vidko, Mraz, Vernik, Furlan, Kušar, Cenek, Klamar, Kolarič, Gerdina, Uranič, Ormovic, Eržen, Nočič, Teržinar, Zvonar, Grošelj, Fritz Zupančič, Vetec, Jug M., Kregar, Ostanek, Tramšek, Kmet, Rusbach, Lipovšek, Škofic, Šalamon, vsak po 1 krono.

Nadaljnji izkazi slede.

Zbirka za »Železničarski dom« v znesku 145 kron 28 vin., ni bila nabrana v Zidanem mostu, kakor je bila izkazana, marveč v Radečah.

V SLOVO.

Ker sem prestavljen iz Ljubljane v Dunajsko Novo mesto, se tem potom poslavljam od dolgoletnih tovarišev, katerim se iskreno zahvaščam za njih gostoljubnost.

Jurz Josip, strojevodja.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Kopač.
Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Učiteljska tiskarna

Ljubljana

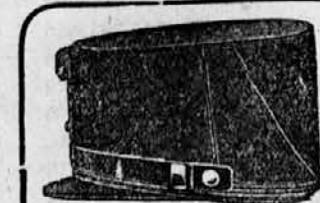
registrirano združba z omejeno zavezo,
Frančiškanska ulica št. 6.

Tiskovine za šole, županstva in urade. Najmodernejšje plakate in vabila za . . . shode in veselice. . .

Letne zaključke.

Najmodernejšja uredba za tiskanje listov, knjig, brošur, itd. . .

Stereotipija. Litografija.

Adalbert Kassig

Liubljana, Židovska ulica.

Zavod za uniformo, krznar in izdelovatelj čepic priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnih uniformskih predmetov za železničarje, kakor: čepice, gumbe, rosete, žnore, piščalke i. t. d. Čepice zimске in letne za strojevodje, kurjače itd. v raznih oblikah po najnižji ceni. Postrežba točna.